

2017

SELVITYS MUISTA KUIN
TALOUDELLISISTA TIEDOISTA

HKSCAN

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus ja tilinpäätös	3
Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista	3

SELVITYS MUISTA KUIN TALOUDELLISISTA TIEDOISTA

JOHDANTO

Tämä raportti, HKScanin selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista, muodostaa kirjanpitolain mukaisen selvityksen yhtiön muista kuin taloudellisista tiedoista. HKScanin hallitus vastaa selvityksestä ja on hyväksynyt sen tiedot. Vuonna 2017 HKScan raportoi yritys vastuustaan ensimmäistä kertaa kansainväliseen Global Reporting Initiative -yritysvastuuraportointiviitekehukseen pohjautuen ja osana vuosikertomustaan.

HKScan on määritellyt yhtiölle olennaiset vastuullisuusteemat, joiden puitteissa sen vastuullisuustyötä voidaan mitata. Osa tuloksista valmistuu helmikuun aikana manuaalisen tulostenkeruun vuoksi ja ne julkaistaan osana vuosikertomusta maaliskuussa 2018. Tässä selvityksessä (HKScanin selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista) raportoidaan niiden vastuullisuusmittareiden tulokset, jotka ovat valmistuneet ennen selvityksen allekirjoitusta.

Oleellisimmat vastuullisuusteemat ja niihin liittyvät mittarit (KPI:t) ja tavoitteet on kuvattu taulukossa alla. Taulukossa kerrotaan myös, onko tieto raportoitu tässä selvityksessä vai HKScanin vuoden 2017 vuosikertomuksessa.

1. LIKETOIMINTAMALLI

HKScan on johtava pohjoismainen ruokayhtiö. Konserni myy, markkinoi ja valmistaa korkealaatuista ja vastuullisesti tuotettua sian-, naudan-, siipikarjan- ja lampaanlihaa, niistä valmistettuja tuotteita ja aterioita. Yhtiön kotimarkkinoita ovat Suomi, Ruotsi, Tanska ja Baltia, ja tuotteita viedään lähes 50 maahan. Yhtiön tunnetuimmat tuotebrändit ovat HK, Scan, Rakvere, Pärsons, Kariniemen, Rose ja Tallegg. Vuonna 2017 yhtiön palveluksessa työskenteli lähes 7 300 henkilöä. HKScan on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä.

HKScanin toiminta perustuu koko pitkän arvoketjun vastuulliseen ja tehokkaaseen hallintaan ja lisäarvon luomiseen läpi koko ketjun aina maataloilta kuluttajan haarukkaan saakka. Yhtiön liharaaka-aineen hankinta perustuu Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa tiiviiseen kumppanuuteen ja yhteistyöhön HKScanin sopimustuottajien kanssa. Virossa yhtiöllä on omat maatilat sekä sopimustuotantokumppanuuksia.

HKScanilla on tuotantoyksiköitä kaikilla kotimarkkinoillaan, minkä myötä yhtiöllä on merkittävä suora ja epäsuora työllistävä vaikutus. Osa tuotantoyksiköistä on erikoistunut teurastus- ja leikkuutoimintoihin ja osa yksiköistä on keskittynyt tuotteiden valmistukseen. Suurimmissa yksiköissä edellä kuvatut toiminnot on integroitu. Tilaus-toimitusketjun tehokas hallinta on avainasemassa, kun arvoketju on pitkä ja yhtiön lopputuotteet ovat nopeakiertoisia päivittäistuotteita. Myös jakelun ja kuljetusten merkitys on kriittinen liiketoiminnalle.

HKScanin asiakkaita ovat vähittäiskauppa-, HoReCa-, ruokateollisuus- ja vientisektorit. HKScan tekee yhteistyötä asiakkaidensa kanssa niin trendien luotaamisessa, kysynnän ennustamisessa, tuotekehityksessä, markkinoinnissa, yritys vastuun kehittämisessä kuin muussakin liiketoiminnan kehittämisessä. HKScan osallistuu kuluttajia tuotekehitystyöhönsä ja käy vuoropuhelua kuluttajien kanssa muun muassa sosiaalisen median kanavien ja maakohtaisten kuluttajapalvelutoimintojensa välityksellä.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa arvoketjun kaikissa vaiheissa, eläin- ja rehuntuotannosta kuluttajarajapintaan saakka kuuluu HKScanin päivittäiseen liiketoimintaan.

HKScanin arvoketju

PALVELEMME MAAILMAN VAATIVINTA HAARUKKAA

ARVONLUONTIA ERI SIDOSRYHMILLE

HKScan luo sekä taloudellista arvoa että aineetonta lisäarvoa laajasti eri sidosryhmilleen läpi arvoketjun kaikissa toimintamaissaan. Esimerkkejä sidosryhmistä ovat muun muassa eläintuottajat, oma henkilöstö, asiakkaat, osakkeenomistajat, tavarantoimittajat ja palveluntoimittajat sekä ympäröivä yhteiskunta.

Vuonna 2017 yhtiön liikevaihto oli 1 808,1 miljoonaa euroa, josta bruttoinvestointien osuus oli 6,9 prosenttia eli 125,5 miljoonaa euroa. Osinkoja maksettiin omistajille 9,0 miljoonaa euroa. Palkkoja ja niihin liittyviä sosiaalimaksuja maksettiin henkilöstölle 328,4 miljoonaa euroa. Raaka-aineiden, energian ja palveluiden toimittajille maksettiin 1 520 miljoonaa euroa, luotonantajille 11 miljoonaa euroa ja julkiselle sektorille tuloveroina kaksi miljoonaa euroa.

VASTUULLISUUS YHTIÖN STRATEGIASSA

Vastuullisuus on olennainen osa HKScanin 'From Farm to Fork' ("tilalta haarukkaan") -strategiaa. Yhtiö on sitoutunut vastuullisen liiketoiminnan systemaattiseen kehittämiseen strategiassaan ja toiminnassaan. Strategian keskiössä on kuluttaja, jota palvellakseen yhtiö johtaa aktiivisesti ruoan arvoketjua.

HKScanin vastuullisuustyö keskittyy neljään painopistealueeseen, joita ovat: taloudellinen vastuu, sosiaalinen vastuu, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä ympäristövastuu. Vastuullisuustyön painopistealueet sekä olennaiset teemat pohjautuvat vuonna 2014 toteutettuun laajaan sidosryhmätutkimukseen. Olennaisia teemoja on arvioitu säännöllisesti, viimeksi vuonna 2017. HKScanin vastuullisuusteemat on esitetty alla olevassa kuvassa. Keskittymällä sidosryhmille olennaisten aihealueiden kehittämiseen, HKScan luo arvoa sidosryhmilleen arvoketjun eri vaiheissa.

HKScanin vastuullisuustyön painopistealueet

**Taloudellinen
vastuu**

**Sosiaalinen
vastuu**

**Eläinten
terveys ja
hyvinvointi**

**Ympäristö-
vastuu**

Kestävä & läpinäkyvä toimitusketju

Sidosryhmäyhteistyö & viestintä

HKScanin vastuullisuusteemat

KPI:T TÄSSÄ RAPORTISSA ESITETYT KPI- TULOKSET ON MERKITYT TEKSTIIN ALLA OLEVAN NUMEROINNIN MUKAISESTI.	TAVOITTEET	LAADULLISET/ MÄÄRÄLLISET TAVOITTEET	RAPORTOINTI MUUN KUIN TALOUDELLISEN TIEDON SELVITYS / VUOSIKERTOMUS
TURVALLISET JA TERVEELLISET TUOTTEET			
<ul style="list-style-type: none"> Sertifioidut tuotantolaitokset ¹ Takaisinvetojen määrä ² Tuotelanseeraukset, joissa ravitsemuksellinen näkökulma ³ 	<ul style="list-style-type: none"> Kaikki tuotantolaitokset sertifioitu Nolla takaisinvetoa Vaikuttaa positiivisesti ravitsemukseen ja kansanterveyteen 	<p>Laadulliset</p> <p>Määrälliset</p>	<p>Muun kuin taloudellisen tiedon selvitys (=NFI) ja vuosikertomus</p>
ELÄINTEN TERVEYS JA HYVINVOINTI			
<ul style="list-style-type: none"> Eläinten hyvinvointi yleisesti ja Welfare Quality Principles -hyvinvoinnin laatuperiaatteiden noudattaminen tavoitteena parantaa eläinten terveyttä ja hyvinvointia tiloilla, kuljetusten aikana ja teurastamoissa ⁴ 	<ul style="list-style-type: none"> Lakien ja säädösten noudattaminen Olla toimialan paras yritys eläinten hyvinvointiin liittyvissä asioissa Parantaa eläinten terveyttä ja hyvinvointia varmistamalla eläinten asianmukainen käsittely ja elinolosuhteet tiloilla, kuljetusten aikana ja teurastamoissa Säilyttää antibioottien alhainen käyttötaso ja saavuttaa vielä parempia tuloksia - vaarantamatta eläinten hyvinvointia 	<p>Laadulliset</p>	<p>NFI ja vuosikertomus</p>
HENKILÖSTÖ			
<ul style="list-style-type: none"> Poissaolot (%) ⁵ Tapaturmataajuus (Lost Time Injury - LTI) ⁶ 	<ul style="list-style-type: none"> Yleinen tavoite: terveet työntekijät, turvallinen työympäristö, tyytyväiset työntekijät Asetetaan numeeriset konsernitavoitteet tapaturmataajuuden ja poissaoloihin 	<p>Laadulliset</p> <p>Määrälliset</p>	<p>NFI ja vuosikertomus</p>
YMPÄRISTÖ			
<ul style="list-style-type: none"> Energiakulutus Kasvihuonekaasupäästöt Veden käyttö Jätteen määrä lajeittain ja 	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristövaikutusten pienentäminen Energiakulutuksen vähentäminen 10 %:lla vuosina 2014-2017 	<p>Määrälliset</p>	<p>Vuosikertomus</p>

<p>käsittelytavan mukaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materiaalitehokkuus 	<p>liikevaihtoon suhteutettuna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asetetaan numeeriset konsernin laajuiset KPI:t • Kestävien pakkausmateriaalien ja pakkausratkaisujen edelleen kehittäminen • Eläinraaka-aineen tehokas hyödyntäminen - kiertotalousnäkökulma 		
PAIKALLISET TUOTTAJAYHTEISÖT			
<ul style="list-style-type: none"> • HKScanin toiminta maaseudun elinkeinoelämän ja elinympäristön edistämiseksi, paikallisten sijoitusten lisäämiseksi, osaamisen ja ammattitaidon kehittämiseksi ja tuottajien hyvinvoinnin edistämiseksi ⁷ 	<ul style="list-style-type: none"> • Myönteisen vaikutuksen lisääminen tilojen talouteen, eläinten terveyteen ja hyvinvointiin • Kansallisen ruokavaran huoltovarmuuden tukeminen mahdollisten kansallisten hätätilanteiden sattuessa • Paikallisen maaseudun elinvoimaisuuden turvaaminen 	Laadulliset	NFI ja vuosikertomus
VASTUULLISET JA EETTISET HANKINNAT			
<ul style="list-style-type: none"> • Vastuullisesti tuotetun soijan hankinta ⁸ • Ostot lähimarkkinoilta (%) • Ostot toimittajilta, jotka täyttävät HKScanin vaatimukset 	<ul style="list-style-type: none"> • Vastuullisesti tuotetun soijan osuus 100 % v. 2018 • Eettisten liiketoimintariskien välttäminen • 100 % toimittajista allekirjoittanut HKScanin eettisen toimintaohjeiston 	Määrälliset	Soija: NFI ja vuosikertomus Ostot: vuosikertomus
ARVOKETJUN TALOUDELLINEN ELINKELPOISUUS			
<ul style="list-style-type: none"> • HKScanin neljä pitkän aikavälin taloudellista tavoitetta • Ei erityisiä vastuullisuuteen liittyviä KPI:tä 	<ul style="list-style-type: none"> • Edistää myönteisiä vaikutuksia arvoketjussa • Liikevoitto >4 % liikevaihdosta • Sitoutuneen pääoman tuotto >12 % • Nettovelkaantumisaste <100 % • Osakekohtainen tulos >30 % liikevoitosta 	Määrälliset	Vuosikertomus
MÄÄRÄYSTENMUKAISUUS			
<ul style="list-style-type: none"> • Ei vastuullisuusteemoihin kohdistuvia rikkomuksia ⁹ 	<ul style="list-style-type: none"> • Lakien ja säädösten noudattaminen 	Laadulliset	NFI ja vuosikertomus

2. YMPÄRISTÖVASTUUN JOHTAMINEN

YMPÄRISTÖPOLITIikka OHJAA TOIMINTAA

HKScan kantaa vastuuta ympäristöstä läpi arvoketjun ja vähentää jatkuvasti prosessiensa ympäristövaikutuksia. HKScan johtaa toimintaansa siten, että ohjeet, säädökset ja ympäristölupien vaatimukset täytetään. HKScanin tavoitteena on, että sen tekemä ympäristötyö on linjassa myös yhteiskunnan tavoitteiden kanssa. Tätä varmistetaan muun muassa viranomaisyhteistyön avulla. Yhtiö asettaa ympäristöä koskevia vaatimuksia myös toimittajilleen osana HKScanin toimintaohjeistoa (Supplier Guidelines).

Ympäristöasioiden johtaminen perustuu koko konsernissa noudatettavaan [ympäristöpolitiikkaan](#), joka määrittelee konsernin ympäristösitoumukset. Ympäristövastuun tehokkuutta ja onnistumista arvioidaan mittaamalla ympäristövaikutuksia ja seuraamalla tuloksia johtoryhmässä sekä sisäisillä ja ulkoisilla ISO 14001-auditoinneilla. HKScanin kaikki tuotantolaitokset Tanskaa lukuun ottamatta on sertifioitu ISO 14001 -standardin mukaisesti. Vuonna 2017 HKScanissa ei tapahtunut ympäristöön liittyviä vakavia lainsäädännön rikkeitä.⁹

YMPÄRISTÖVASTUUN PAINOPISTEALUEIDEN TAVOITTEET JA MITTARIT

HKScanin ympäristötyön painopistealueet ovat energiatehokkuus, kasvihuonekaasujen vähentäminen, vedenkulutuksen ja jätevesien hyvä hallinta, materiaalitehokkuus sekä jätteiden ympäristötehokas käsittely, kierrätys ja hyötykäyttö. Yhtiö mittaa ympäristövaikutuksiaan jatkuvasti ja on asettanut ympäristövastuulleen numeerisia tavoitteita.

2.1. ENERGIATEHOKKUUS

HKScanin aktiivisen energiatehokkuustyön pitkän aikavälin tavoitteena on pienentää konsernin ympäristöjalanjälkeä ja parantaa samalla kustannustehokkuutta. Energiatehokkuuden parantaminen on tärkeä osa-alue myös kasvihuonekaasupäästöjen pienentämiseksi.

Energiansäästökohteiden löytämiseksi sekä EU:n energiatehokkuusdirektiivin täyttämiseksi HKScan jatkoi vuonna 2017 aiemmin toteuttamiaan energiakatselmuksia. Energiakatselmuksia toteutettiin HKScanin tuotantolaitoksissa vuosien 2015 ja 2016 aikana Ruotsissa, Puolassa ja Tanskassa. Vuoden 2017 aikana katselmusten toteuttaminen käynnistettiin Baltiassa ja Suomessa. Energiakatselmuksissa on tunnistettu useita kehityskohteita, joihin HKScan kiinnittää erityistä huomiota tulevaisuudessa. Kaikki HKScanin tuotantolaitokset Ruotsissa on sertifioitu ISO 50001 standardin mukaisesti.

Vuoden 2017 aikana tuotantolaitoksissa jatkettiin konsernin sisäistä energiatehokkuusprojektia, jonka tavoitteena on pienentää HKScanin energiankulutusta 10 prosenttia vuoden 2014 tasosta vuoteen 2017 mennessä liikevaihtoon suhteutettuna. Vuoden 2017 numeeriset tulokset on saatavilla helmikuun alussa 2018. Konkreettisia tuotantolaitoksissa tehtyjä toimenpiteitä energiatehokkuuden parantamiseksi kuvataan vuosikertomuksen vastuullisuusosiossa kohdassa [Ympäristö/Energiatehokkuus](#).

2.2. KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT

HKScan on julkistanut kasvihuonekaasupäästönsä vuodesta 2014 alkaen. Konsernin yhteenlasketut kasvihuonekaasupäästöt pienenevät kaikkiaan 53 prosenttia (127 000 tonnia) vuodesta 2014 vuoteen 2016. Vuoden 2017 tiedot ovat saatavilla helmikuun 2018 lopussa ja ne raportoidaan HKScanin vuosikertomuksessa kohdassa [Ympäristö/Kasvihuonekaasupäästöt](#).

Energiatehokkuuden parantaminen ja uusiutuvien energianlähteiden käyttö vaikuttavat päästöjen pienentymiseen. Tätä kehitystyötä on tehty aktiivisesti kaikissa konsernin maissa myös vuoden 2017 aikana, joista kuvaamme esimerkkejä vuosikertomuksen vastuullisuusosiossa kohdassa [Ympäristö/Energiatehokkuus](#).

HKScan kompensoi yhtenä Pohjoismaiden ensimmäisistä elintarvikeyhtiöistä Suomessa sijaitsevien tuotantolaitostensa hiilidioksidipäästöt. Kompensoinnit toteutettiin vuonna 2016. Ruotsissa HKScan jatkaa vuonna 2016 asettamansa tavoitteen saavuttamista. Tavoitteena on vähentää HKScanin Ruotsin toimintojen hiilidioksidipäästöjä 95 prosentilla

vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoteen 2003 (Scope 1 ja 2 päästöt sekä Scope 3 ostettu kuljetus ja liikematkustus).

Konserni asettaa vuoden 2018 aikana kasvihuonekaasupäästötavoitteensa vuoteen 2030.

2.3. VEDENKULUTUS JA JÄTEVESI

HKScan mittaa ja optimoi tuotantolaitoksissa käytettävän veden kulutusta elintarviketurvallisuutta vaarantamatta. Vedenkäytön kehityskohteita on löydetty katselmusten ja auditointien avulla sekä henkilöstön omien ideoiden avulla, mistä Vantaan tuotantolaitoksen parannustoimet vuonna 2017 on hyvä esimerkki.

Vuoden 2017 aikana jätevesien puhdistus on toiminut pääsääntöisesti hyvin. Yksittäisiä ja vähäisiä ympäristöluvan ylittäviä poikkeamia on havaittu, mutta ne eivät ole olleet merkittäviä ympäristövaikutusten kannalta. Huomiot on tehty HKScanin omavalvonnan ansiosta aikaisessa vaiheessa, poikkeamat on tutkittu ja parannustoimenpiteet tehty.

2.4. MATERIAALITEHOKKUUS JA JÄTTEET

Materiaalitehokkuus HKScanissa tarkoittaa muun muassa eläinraaka-aineen ja kaikkien ruhonosien tehokasta hyödyntämistä sekä pakkausten kehittämistä niin käytettävien materiaalien ekotehokkuuden kuin ruokajätteen minimoimisenkin näkökulmasta. Materiaalitehokkuuden tavoitteena on myös pienentää tuotantohävikkiä, minimoida ruokajätteen syntymistä koko arvoketjussa ja maksimoida jättemateriaalien hyötykäyttö.

HKScan raportoi yhtiön tuotannosta aiheutuviin jätteisiin liittyen ensimmäisen kerran vuonna 2016. Raportointi tehtiin lajiteltavien jakeiden mukaisesti. Aiheeseen liittyvät vuoden 2017 tiedot valmistuvat helmikuun alkupuolella ja ne raportoidaan HKScanin vuosikertomuksessa.

2.5. YMPÄRISTÖTYÖ TILOILLA

Osa lihatuotteiden ympäristövaikutuksista syntyy mautiloilla. HKScanin sopimustuottajat tekevät jo nyt merkittävää ympäristötyötä ja parhaita käytäntöjä jaetaan yhtiön alkutuotantoketjussa aktiivisesti. HKScan on aloittanut selvitystyön, jonka puitteissa haetaan keinoja alkutuotannon ympäristövaikutusten pienentämiseksi entisestään. Esimerkkinä työstä on jo vuonna 2014 HKScanin julkaisema sitoumus käyttää vastuullisesti tuotettua soijaa koko tuotantoketjussaan vuoden 2018 loppuun mennessä.

YMPÄRISTÖVASTUUSEEN LIITTYVÄT RISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Ympäristöriskit on tunnistettu osana ISO 14001 ympäristöjohtamisen järjestelmää ja niitä hallitaan sekä johdetaan tuotantolaitoskohtaisesti. Yhdeksi globaaliksi niin ympäristöriskiksi kuin sosiaaliseksi riskiksi on tunnistettu soijan käyttö tuotantoketjussa. Tätä riskiä hallitaan sitoumuksella siirtyä vuoden 2018 loppuun mennessä vastuullisesti tuotetun soijan käyttöön koko konsernissa. Muita tunnistettuja ympäristöriskejä ovat mm. jätevesi- tai kemikaalivuotoihin liittyvät riskit, joita hallitaan säännönmukaisilla laitteistojen kuntotarkastuksilla, ennakoivalla kunnossapidolla sekä hälytys- ja valvontalaitteistoilla.

3. SOSIAALISTEN JA HENKILÖSTÖASIOIDEN JOHTAMINEN

HKScanissa sosiaalinen vastuu kattaa tuotelaadun ja -turvallisuuden, tuotteiden terveellisuuden edistämisen, vastuulliset ja eettiset hankinnat sekä henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden turvaamisen ja edistämisen.

3.1. TUOTELAATU, TUOTETURVALLISUUS JA TERVEELLISET TUOTTEET

Tuotelaadun ja -turvallisuuden varmistamista ohjaavat HKScanin omat politiikat, joita noudatetaan koko konsernissa. HKScan-konsernin [laatupolitiikassa](#) määritellään konsernin laadunhallinnan periaatteet sekä toiminnassa noudatettavat säädökset, ohjeet ja viiteasiakirjat.

HKScan-konsernin [tuoteturvallisuuspolitiikassa](#) määritellään konsernin tuoteturvallisuuden hallinta ja vastuut sekä

säädökset, ohjeet ja asiakirjat, joita tulee aina noudattaa. HKScanin tuotantolaitoksissa on sertifioidut tuoteturvallisuuden hallintajärjestelmät, joiden toimivuus varmistetaan sisäisissä sekä kolmannen tahon tekemissä ulkoisissa auditoinneissa.¹

HKScanin tuoteturvallisuuden johtamisjärjestelmään kuuluu tuotteiden jäljitettävyyden varmistaminen. Jäljitettävyydjärjestelmän avulla varmistetaan oikea-aikaiset toimenpiteet mahdollisissa takaisinvetotilanteissa, jotta kuluttajan terveydelle ei aiheudu riskiä. HKScan on asettanut tavoitteekseen, ettei takaisinvetoja tapahtuisi lainkaan. Takaisinvedon tekeminen virheen sattuessa on osa vastuullista toimintaa. Takaisinvedoista aiheutuvat vaikutukset yritysmaineeseen tai kustannukset eivät ole koskaan este takaisinvedon tekemiselle. Vuonna 2017 HKScan teki yhteensä 16 takaisinvetoa.² Syyt takaisinvetoihin on tutkittu ja korjaavat toimenpiteet tehty.

HKScanin tavoite on vaikuttaa kansanterveyteen positiivisesti kehittämällä ja tarjoamalla kuluttajille monipuolisia ja ravitsemuksellisesti hyvälaatuisia tuotteita. Vuonna 2017 noin 16 prosentissa HKScanin tuotelanseerauksista innovaatio tai tuoteparannus liittyi tuotteen ravitsemukselliseen kehittämiseen.³ Tuotteiden sisältämän rasvan määrään ja laatuun sekä suolan määrään on kiinnitetty huomiota. Esimerkiksi Rypsiporsas-tuotteiden sisältämän pehmeän rasvan osuus on ravitsemussuosituksen mukainen.³ Suolan määrää on vähennetty noin 10 prosentissa tuoteuudistuksista.³ Tuotteiden koostumusta on muutettu esimerkiksi lisäämällä kasviksia. Esimerkiksi aterioiden kasvien osuus vaihtelee 21–50 prosentin välillä.³ Markkinoille on tuotu myös kasvisruokavalioon soveltuvia aterioita ja leikkeleitä.³

TUOTTEISIIN LIITTYVÄT RISKIT JA NIIDEN HALLINTA

HKScan tekee järjestelmällistä riskinarviointityötä elintarviketurvallisuuteen liittyvien riskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi kaikissa arvoketjun vaiheissa. Riskinarvioinnissa huomioidaan muun muassa raaka-aineiden puhtaus (vierasaineet, jäämät, haitalliset mikrobit), pakkausmateriaalien vaatimustenmukaisuus, tuotannon ja raaka-aineiden vierasesineriskit, kemikaalien käyttö, allergisoivien aineiden hallinta sekä erityisesti elintarvikkeiden mikrobiologinen turvallisuus. Elintarvikketun globalisaation myötä tuoteväarennökset ja tarkoituksellinen vahingonteko ovat nousseet keskeisiksi teemoiksi muiden elintarviketurvallisuusriskien rinnalle. Niihin liittyvien riskien tunnistamiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi HKScan-konserni on rakentanut erillisen, koko ketjun kattavan riskinarviointimallin.

Hallitaksemme riskejä edellytämme kaikilta arvoketjuumme kuuluvilta toimijoilta kattavaa elintarviketurvallisuuden hallintajärjestelmää ja valvomme sen toteutumista säännöllisin auditoinnein sekä omissa laitoksissamme että muissa arvoketjuumme kuuluvissa tuotantolaitoksissa.

3.2. VASTUULLISET JA EETTISET HANKINNAT

HKScan kantaa vastuuta koko hankintaketjustaan. Konsernin hankintoja ohjaa sisäinen hankintapolitiikka, joka määrittelee konsernin ostojen vastuullisen hallinnan sekä vastuut, säädökset, ohjeet ja asiakirjat. Eläinten hankinta perustuu erilliseen [eläinhankintapolitiikkaan](#). Poliitiikka sisältää ohjeet parhaan eläinaineksen hankinnasta ja liiketoimintatavoista HKScanin eläintuottajien kanssa. Se tarjoaa ohjeistusta myös HKScanin eläintuottajakentän ohjaamiseksi ja hallinnoimiseksi, ja määrittää konsernin sisäiset eläinhankintaan liittyvät vastuualueet.

Toimittajat sitoutuvat toimimaan HKScanin hankintaan liittyvien periaatteiden mukaisesti allekirjoittamalla yhtiön eettisen toimintaohjeiston (Supplier Guidelines).

PAIKALLINEN LIHAN TUOTANTO

HKScan käyttää tuotannossaan pääasiassa paikallista alkuperää olevaa lihaa, jota hankitaan pitkäaikaisilta sopimustuottajilta tai omilta maatiloilta. Eläimet teurastetaan HKScanin teurastamoissa. Paikallisella lihan hankinnalla on merkittävä taloudellinen ja sosiaalinen vaikutus paikallisyhteisöihin ja ympäröivään yhteiskuntaan myös laajemmin. HKScanin eläinten hankinnasta lähes 100 prosenttia on paikallisilta markkinoilta. Lihan alkuperä tiedetään aukottomasti ja eläinten elinolosuhteet tunnetaan tiiviin tuottajayhteistyön, ja Virossa omien maatilojen ansiosta.

TOIMITUSKETJUN VASTUULLISUUDEN ARVIOINTI

Tavarantoimittajat arvioidaan tuoteturvallisuuteen, laatuun, ympäristöön, toimintatapoihin ja kuhunkin hankintaprosessiin liittyvien kriteereiden mukaisesti. Saadakseen riittävästi tietoa lihaan, muihin raaka-aineisiin, tuotteisiin ja palveluihin liittyviin hankintapäätöksiinsä, HKScanilla on käytössään systemaattinen toimittaja-arviointiprosessi. Se sisältää myös toimittajien sosiaalisen yritysvastuun ja eettisten riskien arvioinnin.

SOIJAN VASTUULLINEN HANKINTA⁸

HKScan on sitoutunut siirtymään ainoastaan vastuullisesti tuotetun soijan käyttöön kaikilla konsernin kotimarkkinoilla vuoden 2018 loppuun mennessä. Suomessa HKScan saavutti tavoitteen vuonna 2017 ja Ruotsissa vuonna 2015. HKScan ja sen rehuyhteistyökumppanit kehittävät aktiivisesti paikallisten valkuaiskasvien käyttöä. Tavoitteena on pienentää soijan käyttöä rehussa.

HANKINTAAN LIITTYVÄT RISKIT JA NIIDEN HALLINTA

HKScanin riskienhallinnassa hankintaan liittyvät riskit liittyvät raaka-aineiden saatavuuden ja hintojen heilahteluihin. Kotimaisen lihan tuotannon laskeminen on mainittu riskiksi HKScanin merkittävimpien brändien (HK®, Kariniemen® ja Scan®) kotimaisuuslupauksien vuoksi. Toimittajilta hankittuihin raaka-aineisiin tai tuotteisiin liittyviä riskejä hallitaan tarkoilla standardeilla, jotka toimittajien tulee täyttää. Sosiaalisia riskejä alihankintaketjussa hallitaan hankintaprosessin riskiarvioinnissa.

3.3. HENKILÖSTÖ

HKScan on merkittävä työnantaja toiminta-alueillaan. Vuonna 2017 yhtiön palveluksessa työskenteli lähes 7 300 henkilöä, josta vakituisessa työsuhteessa oli 84,8 prosenttia. Henkilöstöstä 82,8 prosenttia on työntekijöitä ja 17,2 toimihenkilöitä. Naisten osuus työntekijöistä on 40,0 prosenttia ja toimihenkilöistä 49,0 prosenttia. Miesten osuus työntekijöistä on 60,0 prosenttia ja toimihenkilöistä 51,0 prosenttia. HKScanin työyhteisöt ovat monimuotoisia ja niiden toimintaa määrittävät konsernin arvojen ohella tasa-arvoisuus ja yhdenvertaisuus.

Henkilöstöjohtamisen ja henkilöstön kehittämisen perustana toimivat HKScanin sisäiset politiikat ja periaatteet, jotka liittyvät muuan muassa rekrytointiin, suorituksen johtamiseen, palkitsemiseen, ja työterveyteen ja -turvallisuuteen. Konsernin yhteiset arvot ohjaavat päivittäistä tekemistä ja tiimien toimintaa. Tavoitteena on luoda hyvinvoiva työyhteisö, joka on turvallinen ja jossa toiminta perustuu luottamukseen, kunnioitukseen ja kannustamiseen. Johtamistaitojen ja henkilöstön osaamisen kehittämisen avulla HKScan luo edellytykset laadukkaalle tekemiselle ja tavoitteiden saavuttamiselle.

TYÖTERVEYS JA TURVALLISUUS

HKScanin työterveyden ja turvallisuuden johtaminen perustuu konserninlaajuisille standardeille. Standardeissa on määritetty käytännöt tärkeille turvallisuuden osa-alueille, kuten tapaturmien ja läheltä piti -tilanteiden raportointiin ja tutkintaan, turvallisuushavaintojen tekemiseen, sekä sitoutumiseen erityisen vaarallisia työtehtäviä käsitteleviin yleisiin standardeihin ja käytäntöihin. HKScanin kahdella Viron tuotantolaitoksella on työterveys- ja työturvallisuusjohtamisen OHSAS 18001 -sertifiointi.

Vuonna 2017 poissaoloon johtaneiden työtapaturmien taajuus oli 44,3 (tapaturmaa miljoonaa työtuntia kohden), nousten hieman suhteessa edellisvuoteen (2016: 40,6).⁶ Poissaolojen osuus työajasta vuonna 2017 pysyi lähes samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 6,2 prosenttia (2016: 6,3 prosenttia).⁵

HENKILÖSTÖN SITOUTUMISEN MITTAAMINEN

HKScanilla on tehty konsernilaajuiset henkilöstön sitoutumista, johtamista ja suoriutumisen kulttuuria mittaavat tutkimukset vuosina 2014 ja 2016. Tutkimusten tulosten perusteella tehtiin laajat kehittämistoimenpiteet, ja erityisesti esimiestyön parantuminen näkyi vuoden 2016 tuloksissa. Vuoden 2016 People Power Indeksiksi muodostui

A+/Tyydyttävä+.

HENKILÖSTÖN JA JOHTAMISEN KEHITTÄMINEN

HKScanin toimintamalli uudistui kesäkuussa 2017. Syksyllä yhtiössä toteutettiin laaja ja strateginen osaamisen kartoitusprosessi, jonka avulla haluttiin varmistaa, että yhtiössä on tarvittavaa osaamista strategian ja uuden toimintamallin toteuttamiseksi. Kartoituksen perusteella määriteltiin vuonna 2018 toteutettavat toimenpiteet henkilöstön ja johtamisen kehittämiseksi. HKScan painottaa vahvasti myös työntekijöiden omaa vastuuta uuden oppimiselle ja ammatilliselle kehittämiselle.

Strategian toteuttamisen ja arvojen mukaisen johtamisen vaatimusten määrittämiseksi yhtiössä toteutettiin laaja arvoihin ja johtamiseen liittyvä verkkokysely. Tulosten perusteella määriteltiin arvojen tarkennetut kuvaukset. Samalla luotiin määritelmät arvojen mukaiselle johtamiskäyttäytymiselle, jota voidaan mitata ja kehittää. Johtamiskäyttäytymistä arvioidaan ja mitataan osana suorituksen johtamista, rekrytointia ja ura- sekä tehtäväkiertoa. Määritelmät ohjaavat myös johtamisen kehittämistä ja siihen liittyviä prosesseja.

Keskeinen osa HKScanin johtamisjärjestelmää on kahdesti vuodessa käytävät tavoite- ja kehityskeskustelut esimiesten ja alaisten välillä. Keskusteluissa käydään jokaisen kanssa läpi HKScanin strategia, tavoitteet ja arvot. Näiden pohjalta asetetaan yhtiön tavoitteita tukevat henkilökohtaiset tavoitteet ja tehdään suunnitelma henkilön ammatillisen kehittymisen tukemiseksi. Arvio edellisen vuoden suoriutumisesta auttaa vahvuuksien ja kehitysalueiden tunnistamisessa.

PALKITSEMINEN

HKScanin tavoitteena on kilpailukykyiset, motivoivat, reilut ja läpinäkyvät palkitsemisjärjestelmät, joissa voidaan palkita tavoitteiden saavuttamisesta tai ylittämisestä. Palkkauksen tasoa arvioidaan säännöllisesti ja sen kilpailukykyä verrataan muihin yhtiöihin. Palkitsemisen tasoon vaikuttaa kuitenkin aina myös henkilökohtainen suoriutuminen sekä HKScanin tuloksen kehittyminen. HKScan ottaa toiminnassaan laajasti huomioon myös sen, että työntekijöiden motivointiin ei vaikuta pelkästään palkitseminen ja aineelliset edut.

HENKILÖSTÖÖN LIITTYVÄT RISKIT JA NIIDEN HALLINTA

HKScan-konsernin riskienhallinnassa riippuvuus ammattitaitoisesta johdosta ja työntekijöistä on määritelty seuraavasti: HKScanin menestyminen on olennaisesti riippuvainen yhtiön johdon ja muun henkilöstön ammattitaidosta ja asiantuntemuksesta, sekä yhtiön kyvystä edistää nykyisen johdon ja muun henkilöstön osaamista ja sitoutumista, sekä kyvystä rekrytoida uusia ammattitaitoisia työntekijöitä myös tulevaisuudessa. HKScan on altis myös mahdollisille laillisille tai laittomille lakoille arvoketjussaan tai omassa tuotannossaan. Riskejä vähennetään kehittämällä yhteistyötä ja siihen liittyviä käytäntöjä sekä työhyvinvointia. Lisäksi riskejä voidaan pienentää vaihtoehtoisilla toimitusketjun rakenteilla ja prosesseilla.

3.4. FARMING COMMUNITY - PAIKALLISET TUOTTAJAYHTEISÖT*

HKScanin eläinhankinta perustuu pitkäaikaiseen sopimustuotantoon tai omaan tuotantoon ja tiiviiseen yhteistyöhön tuottajien kanssa. HKScan tarjoaa sopimustuottajilleen koulutusta ja neuvontaa muun muassa eläinten ruokinnan suunnittelussa, eläinten terveydenhuollossa sekä uusien tuotantotilojen suunnittelussa. Tuottajapalvelut mahdollistavat ja edistävät tuottajien liiketoimintaa ja hyvinvointia maaseudulla, paikallisia investointeja, tuottajien ammatillista osaamista ja ammattitaitoa.

Tuottajan hyvinvoinnilla on vaikutusta eläinten hyvinvointiin. HKScan järjestää sopimustuottajilleen seminaareja ja hyvinvointitapahtumia sekä palkitsee vuoden tuottajat Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa.

3.5 LAHJOITUKSET, SPONSOROINTI JA HYVÄNTEKEVÄISYYS

HKScan tukee kotimarkkinoillaan ensisijaisesti hankkeita, jotka liittyvät lapsiperheiden arkeen, edistävät elämisen laatua

ja kestävästä kehityksestä. Vuonna 2017 HKScan tuki muun muassa rintasyöpätutkimusta edistävää Roosa Nauha -kampanjaa Tanskassa ja solmi kolmivuotisen yhteistyösopimuksen kouluikäisten lasten liikuntaa edistävän Lasten liike -hankkeen edistämiseksi Suomessa. Lisäksi HKScan lahjoitti ruoka-apua vähävaraisille perheille useissa toimintamaissaan ja teki konserninlaajuisen lahjoituksen Punaisen Ristin katastrofirahastoon. Hyväntekeväisyyttä tehtiin kaikissa HKScanin toimintamaissa, joista edellä kuvatut hankkeet ovat yksittäisiä esimerkkejä.

4. IHMISOIKEUKSIEN KUNNIOITTAMINEN

HKScanin [Code of Conduct](#) -toimintaohjeiden tarkoituksena on varmistaa yhteisten eettisten toimintaperiaatteiden noudattaminen koko HKScan-konsernissa. Periaatteet kertovat, mitä konsernin liiketoiminnassa pidetään asianmukaisena. Konserni odottaa koko henkilöstönsä, mukaan lukien kaikki johtajat eri tasoilla, noudattavan näitä periaatteita. Code of Conductia päivitetään vuoden 2018 aikana.

Code of Conductissa ihmisoikeuksien kunnioittamisesta todetaan seuraavasti: HKScan ei hyväksy minkäänlaista pakkotyötä tai lapsityövoiman käyttöä. Työntekijöitä kohdellaan tasa-arvoisesti ikään, rotuun, uskontoon tai sukupuoleen katsomatta. Konserni kunnioittaa työntekijöidensä oikeuksia.

HKScanilla on käytössään Fair Way -niminen ilmoituskanava, jonka kautta yhtiön kaikki sidosryhmät voivat ilmoittaa anonyymisti epäilyistään koskien mahdollisia epäeettisiä toimia HKScanin liiketoiminnassa. Tämä koskee epäilyjä niin lakien ja määräysten rikkomisista kuin poikkeamia HKScanin Code of Conductin ja muiden poliitikoiden noudattamisesta.⁹ Vuonna 2017 Fair Way-kanavan tai muiden kanavien kautta tuli kolme (3) ilmoitusta koskien epäilyksiä ihmisoikeuksien rikkomuksista. Näiden epäilyksien sisäiset tutkinnat ovat edelleen kesken.⁹

IHMISOIKEUKSIEN KUNNIOITTAMISEEN LIITTYVÄT RISKIT JA NIIDEN HALLINTA

HKScanin riskienhallinnassa on tunnistettu riskejä ihmisoikeuksiin liittyen, jotka liittyvät työturvallisuuden johtamiseen ja työntekijöiden epäasialliseen kohteluun. Työturvallisuusriskejä hallitaan työturvallisuuskampanjoilla, -koulutuksilla ja varmistamalla, että työhöjeita noudatetaan. HKScan ei hyväksy minkäänlaista työntekijöiden epäasiallista kohtelua, minkä varmistamiseksi konsernissa on käytössä epäasiallista kohtelua koskevat ohjeet. Eettisiä riskejä alihankintaketjussa hallitaan hankintaprosessin riskiarvioinnissa.

5. KORRUPTION, LAHJONNAN JA KILPAILULAINSÄÄDÄNNÖN VASTAISEN TOIMINNAN TORJUNTA

HKScanin Code of Conduct sisältää kohdat, joilla pyritään ehkäisemään korruptiota sekä torjumaan kilpailulainsäädännön vastaista ja petoksellista toimintaa. Alla esimerkkejä:

- Lahjusten antaminen ja vastaanottaminen on ehdottomasti kiellettyä. HKScan ja sen työntekijät eivät anna lahjuksia tai ryhdy muihin laittomiin toimiin liiketoiminnan edistämiseksi tai turvaamiseksi. Työntekijät saavat ottaa vastaan tai antaa ainoastaan nimellisarvoltaan kohtuullisia henkilökohtaisia lahjoja tai vieraanvaraisuuden osoituksia.
- HKScan noudattaa voimassa olevaa kilpailulainsäädäntöä. HKScanin työntekijät eivät saa osallistua minkäänlaiseen laittomaan toimintaan, joka rajoittaa kilpailua.
- Kaikenlainen petoksellinen toiminta on kiellettyä HKScanissa. Tämän periaatteen vastaisia toimia arvioidaan sisäisesti, ja ne ilmoitetaan tarvittaessa viranomaisille.

Vuonna 2017 Fair Way -kanavan tai muiden kanavien kautta tuli kaksi ilmoitusta koskien epäilyksiä korruptiosta ja lahjonnasta. Nämä epäilykset tutkittiin, mutta ne eivät johtaneet toimenpiteisiin.⁹

Marraskuussa 2016 HKScan kertoi päätöksestään käynnistää konsernin Baltian toiminnoissa sisäinen selvitys, jolla haluttiin varmistaa, että liiketoiminta-alueella noudatetaan hyvää hallintotapaa ja yhtiön toimintatapaohjetta (Code of Conduct).⁹ Päätös sisäisen selvityksen käynnistämisestä perustui yhtiön johdon saamiin tietoihin, jotka viittasivat epäasialliseen toimintaan. HKScan pysyi vuonna 2017 Viron viranomaisia selvittämään, onko HKScanin Baltian

toiminnoissa syöllistetty rikoksiin, ja keskeytti samalla oman selvityksensä. Viron syyttäviviranomainen julkaisi marraskuussa 2017 rikosepäilyihin liittyvän tiedotteen.

RISKIT JA NIIDEN HALLINTA

HKScanin riskienhallinnassa ei ole tunnistettu riskejä korruptioon tai lahjontaan liittyen. Code of Conductissa kuvataan periaatteet yhtiön suhtautumisesta korruptioon ja lahjontaan, ja niitä valvontaan sisäisessä tarkastuksessa. Korruptioon liittyviä riskejä alihankintaketjussa hallitaan hankintaprosessin riskiarvioinnissa.

6. ELÄINTEN TERVEYS JA HYVINVOINTI

HKScanin strateginen tavoite on olla toimialan paras yritys eläinten hyvinvointiin liittyvissä asioissa. [Eläinten terveyttä ja hyvinvointia ohjaava politiikka](#) koskee koko HKScan-konsernia ja sen toimitusketjua. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin perustana ovat EU:n ja paikallisen lainsäädännön noudattaminen sekä lainsäädäntöä tiukemmat ohjeet ja toimintatavat. Eläinten hyvinvoinnin kehittäminen on jatkuvaa toimintaa yhteistyössä yhtiön sopimustuottajien sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

HKSCAN EDELLÄKÄVIJÄ ELÄINTEN TERVEYDESSÄ JA HYVINVOINNISSA

HKScanin tuotantomaissa antibioottien käyttö on vähäistä suhteessa muihin Euroopan maihin, ja esimerkiksi Ruotsissa ja Suomessa antibioottien käyttö on vähäisintä koko EU:n alueella. Terveet ja hyvinvoivat eläimet eivät tarvitse antibiootteja. HKScanin omilla ja sopimustuotantotiloilla eläimiä ei lääkittä ennaltaehkäisevästi tai kasvun edistämiseksi. Mahdollinen antibioottien käyttö on tarkasti valvottua. Lääkkeitä käytetään ainoastaan eläinlääkärin määräyksestä sairaiden eläinten hoitoon. HKScan lanseerasi kesällä 2017 niin kutsuttuja ”No antibiotics ever-sianlihatuotteita” Suomesta yhtiön vientimarkkinoille.⁴ Eläimet ovat olleet terveitä koko elämänsä ajan eikä niitä ole tarvinnut hoitaa antibiooteilla.

Sianlihatuotannossa lanseerattiin vuonna 2017 uusi Opti-Pekoni rehukonsepti, joka edesauttaa porsaiden hyvinvointia ja antibioottivapaata kasvatusta.⁴

Vuonna 2017 HKScan otti käyttöön, koko maailmassa ensimmäisten joukossa, uuden kananpoikien kasvatustavan, jonka mukaisesti untuvikot kuoriutuvat kanalassa erillisten hautomoiden sijaan.⁴ Uuden menetelmän ansiosta linnut eivät kuoriutumisen jälkeen muuta toiselle tilalle, mikä vähentää untuvikkojen käsittelyvaiheita ja parantaa eläinten hyvinvointia. Myös vettä ja ruokaa on saatavilla heti ensihetkestä alkaen.

HKScan on asentanut tallentavat valvontakamerat teurastamoihinsa kaikilla kotimarkkinoillaan. Viimeiset kamerat asennettiin Ruotsin yksiköihin vuoden 2017 aikana. Teurastamon henkilökunnan koulutus siirtyi vuoden 2018 puolelle teknisten tietoliikenneongelmien vuosi.

HKScan suhtautuu vakavasti eläinten hyvinvointiin ja toimii määrätietoisesti ehkäistäkseen riskit, jotka voivat vaarantaa eläinten hyvinvoinnin. Elokuussa 2017 HKScanin Viron hautomotoiminnassa ilmeni [vakava poikkeama](#) elinkyvyttömiä untuvikkojen ja kuoriutumattomien alkioiden käsittelyssä.⁹ Tapaus tutkittiin välittömästi ja korjaavat toimenpiteet toteutettiin. Lisäksi henkilöstölle järjestettiin asiaan liittyvää koulutusta ja ohjausta. Hautomo auditoitiin myös ulkopuolisen asiantuntijan toimesta.

KORKEA TAUTISUOJAUS

Eläintautien tartuntatilannetta ja niiden mahdollisia vaikutuksia tuotantoketjuun seurataan aktiivisesti. Afrikkalaisen sikaruton (ASF) leviämisen estäminen sikatiloille on ollut erittäin tärkeässä roolissa HKScanin tiloilla Baltiassa. Myös Suomessa on varauduttu afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseen niin kansallisesti kuin tilatasollakin. Lintuinfluenssaepidemia vuoden 2017 alussa tiukensi tilatason toimenpiteitä.

ELÄINTEN TERVEYTEEN JA HYVINVOINTIIN LIITTYVÄT RISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Helposti leviävät eläntaudit, kuten esimerkiksi afrikkalainen sikarutto, lintuinfluenssa, Newcastlel tauti tai suu- ja sorkkatauti, ovat riski yhtiön liiketoimintaan. Helposti leviävien eläntautien vastustaminen kuuluu kansallisiin eläntautien vastustamisohjelmiin, mutta myös tilatason bioturvallisuuden varmistamiseen. Riskiä hallitaan viranomaisten ja HKScanin tuottajapalvelujen sekä eläintuotantotilojen yhteistyöllä sekä bioturvallisuusohjeiden noudattamisella.

SELVITYS MUISTA KUIN TALOUDELLISISTA TIEDOISTA, ALLEKIRJOITUKSET

Vantaalla, helmikuun 6. päivänä 2018

Mikko Nikula

Hallituksen puheenjohtaja

Marko Onnela

Hallituksen varapuheenjohtaja

Pirjo Väliaho

Hallituksen jäsen

Per Olof Nyman

Hallituksen jäsen

Riitta Palomäki

Hallituksen jäsen

Tuomas Salusjärvi

Hallituksen jäsen

Jari Latvanen

Toimitusjohtaja

Vuosikertomus 2017

Laatua ja vastuullisuutta tilalta haarukkaan.

Katsaus vuoteemme osoitteessa:

vuosikertomus2017.hkscan.com

HKSCAN

hkscan.com